

PROGRAMI I

PARTISË POLITIKE ZA SLOBODU, PRAVDU I OPSTANAK

Partia politike ZA SLOBODU, PRAVDU I OPSTANAK është një organizatë politike dhe demokratike që synon të përmirësojë jetën e numrit sa më të madh të qytetarëve.

Nëpërmjet programit që do të zbatohet, ne përcaktojmë parimet që do t'u përmbahemi, si dhe qëllimet për të cilat do të përpiqemi për të krijuar institucione që i shërbejnë dhe u ofrojnë qytetarëve të tyre një jetë më të qetë, më të sigurt dhe më cilësore.

Ne qëndrojmë për një shtet evropian, demokratik, qytetar, ekonomikisht stabil që mbron liritë dhe të drejtat e çdo qytetari, realizimin e parimeve të demokracisë parlamentare, shtetit të së drejtës, lirive të njeriut, drejtësisë sociale, pronës private si bazë për zhvillim të qëndrueshëm dhe dinamik ekonomik, të drejta për veçantinë e diversitetit dhe individualitetit pavarësisht nga përkatësia kombëtare, fetare, vendase apo çfarëdo përkatësie tjetër, orientimi seksual, si dhe statusi pronësor, afirmimi i barazisë gjinore, mbrojtja e të drejtave të komuniteteve, me orientim evropian, decentralizim dhe zhvillim rajonal, realizim të autonomisë thelbësore të vetëqeverisjeve lokale, garantim të drejtave të qytetarëve për kujdes shëndetësor, arsim, përkujdesje sociale, punë, familje dhe të drejta të tjera, luftë kundër të gjitha formave të nacionalizmit ekstrem, racizmit, shovinizmit, rrjeteve të motivuara kombëtare dhe dhunës, mbrojtjen e trashëgimisë kulturore dhe natyrore si dhe te mjedisit.

Partia politike ZA SLOBODU, PRAVDU I OPSTANAK përmes një programi konkret do të punojë për qytetarët dhe interesat e tyre, sigurinë e çdo qytetari dhe krijimin e një shoqërie të qëndrueshme, të sigurt dhe të zhvilluar.

Ne krijojmë një politikë që respekton identitetin e saj përmes parimeve evropiane, në të cilën familja zë një vend të rëndësishëm, që krijon kushte më të mira për arsim dhe punë dhe në këtë mënyrë mban të rinjtë, krijon me përgjegjësi dhe kujdes një politikë të jashtme që promovon paqen dhe stabilitetin, nuk neglizhon ekonominë lokale dhe i kushton vëmendje të veçantë teknologjisë së informacionit, bujqësisë dhe energjisë.

Partia politike ZA SLOBODU, PRAVDU I OPSTANAK e mbështet programin dhe veprimtarinë e saj në parimet e demokracisë, lirisë, drejtësisë, respektimit të drejtave të njeriut dhe dinjitetit të gjithë qytetarëve, pavarësisht nga dallimet e tyre politike, fetare, sociale dhe të tjera.

Ne jemi të përkushtuar të mbrojmë dhe ofrojmë kushte për zbatimin e secilit prej këtyre parimeve:

- 1. REFORMA E SISTEMIT POLITIK**
- 2. LUFTIMI I KRIMIT**
- 3. ZHVILLIMI I EKONOMISË PËR NJË STANDARD MË MIRË TË JETËS**
- 4. EFIKASITETIT TË ENERGISË**
- 5. INOVACIONET BUJQËSORE**
- 6. VLERAT EVROPIANE SI GARANCION I STABILITETIT**

7. **POLITIKA SHOQËRORE**
8. **DISPONUESHMËRIA E KUJDESIT SHËNDETËSOR**
9. **INVESTIMET NË ARSIM DHE SHKENCË NË TË ARDHMEN**
10. **KULTURA SI IDENTITET**
11. **KUJDESI PËR FËMIJËT DHE TË RINJTË**
12. **LIRITË QYTETARE**

1.

REFORMA E SISTEMIT POLITIK

- PËRGJEGJËSI POLITIKE
- RRITJA E PËRFSHIRJES SË QYTETARËVE NË PROCESIN E VENDIMARRJES
- REFORMA E ADMINISTRATËS PUBLIKE
- VETËQEVERISJET LOKALE

PËRGJEGJËSI POLITIKE

Partia politike ZA SLOBODU, PRAVDU I OPSTANAK do të angazhohet për miratimin dhe zbatimin e ligjeve dhe rregulloreve që do të kërkojnë përgjegjësinë e të gjithëve dhe kjo lloj përgjegjësie mbron qytetarët nga çdo manipulim i përsëritur, keqpërdorim i pozitave publike dhe institucioneve në favor të interesave personale, e jo të qytetareve.

Synimi ynë është miratimi i ligjeve dhe rregulloreve të veçanta që do të përcaktojnë nëse ka pasur shkelje të ligjit dhe abuzime me qëllim pasurimi të paligjshëm. Partia politike ZA SLOBODU, PRAVDU I OPSTANAK do të insistojë në zgjidhjen pa kompromis të gjitha aferave që kanë ndodhur dhe vënien para drejtësisë të gjithë pjesëmarrësve, si dhe të akterëve që morën pjesë në mbulimin e atyre aferave. Duke kryer hetime efektive në të gjitha fushat kyçe si drejtësia, liria e shprehjes, lufta kundër korrupsionit dhe krimit të organizuar dhe të gjitha fushat e tjera me rëndësi publike.

RRITJA E PËRFSHIRJES SË QYTETARËVE NË PROCESIN E VENDIMARRJES

Institucionet duhet të punojnë të pavarura, të jenë në shërbim të qytetarëve të tyre dhe të funksionojnë në kuadër të rregullimeve ligjore.

PARTIA POLITIKE ZA SLOBODU, PRAVDU I OPSTANAK qëndron për:

1. Puna e institucioneve duhet të jetë vetëm në interes të qytetarëve dhe jo të partive politike.
2. Pjesëmarrja e qytetarëve në jetën politike. Aktiviteti qytetar nuk duhet të përfundojë me zgjedhje. Ne duam t'u mundësojmë qytetarëve pjesëmarrjen e vazhdueshme dhe konstruktive në procesin e marrjes së vendimeve dhe rregulloreve në nivel lokal, marrjen e vendimeve për shpenzimin e parave nga buxheti lokal dhe t'u mundësojmë atyre pjesëmarrjen në debate publike në mënyrë që të përmirësohet komunikimi dhe mirëkuptimi i ndërsjellë. Me pjesëmarrjen e drejtpërdrejtë të qytetarëve në menaxhimin e komunitetit, lehtësohet transparenca institucioneve, e cila është parakusht për forcimin e demokracisë.
3. Mbajtja e referendumit ku qytetarët mund të votojnë për çështjet më të rëndësishme të jetës.
4. Rritja e transparencës së procesit të vendimarrjes, sepse në këtë mënyrë rritet transparenca

punës së institucioneve.

REFORMA E ADMINISTRATËS PUBLIKE

Forcimi i kapaciteteve administrative në ambiente, nëpërmjet ushtrimit të të drejtave dhe disponimit të fondeve më të mëdha, kontribuon në krijimin e një klime të përgjithshme për një shoqëri me mundësi të barabarta, por gjithashtu vë në dukje rëndësinë e racionalizimit, efikasitetit, planifikimit strategjik dhe shpenzimit të planifikuar të fondeve për të lehtësuar realizimin e interesave. Në një mjedis të tillë forcohet nevoja dhe siguria për ngritjen, zhvillimin dhe lidhjen e ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme.

Partia politike **ZA SLOBODU, PRAVDU I OPSTANAK** synon të modernizojë punën e administratës publike përmes dixhitalizimit më efektiv për të arritur një efikasitet më të madh në punë dhe për të reduktuar burokracinë e tepërt. Për realizimin e këtij procesi është e nevojshme të themelohet një trup punues i cili do të mbikëqyrë procesin e reformës, në mënyrë që të bëhet vlerësimi i rezultateve.

Partia politike **PËR LIRI, DREJTËSI DHE MBIJETETJE** aspiron që çdo komunitet joshumicë, veçanërisht komuniteti serb, të jetë proporcionalisht i punësuar në institucionet publike dhe të ekzistojë mundësia e ofrimit të shërbimeve për institucionet publike duke përdorur gjuhën dhe shkrimin e këtyre komuniteteve me qëllim përmirësimin e efikasitetit të administratës publike.

VETËQEVERISJET LOKALE

Partia politike **PËR LIRI, DREJTËSI DHE MBIJETETJE** qëndron për decentralizim të qëndrueshëm politik, administrativ dhe fiskal përmes zbatimit të plotë të parimit të subsidiaritetit, i cili është baza e organizimit të vendeve me demokraci të zhvilluar dhe ekonomi të përparuar. Për të arritur këtë, duhet të ndërtohet një mekanizëm decentralizimi përmes zbatimit të parimit të subsidiaritetit. Prandaj, çdo gjë që është më e racionale dhe më e përshtatshme duhet të zgjidhet në nivel lokal dhe jo në atë qendror. Kjo kërkon:

- Përmirësim të bashkëpunimit ndër komunal dhe modeleve që mund të përfshijnë më shumë komunitete lokale për shfrytëzim më të mirë të burimeve ekzistuese. Është gjithashtu e rëndësishme të rritet bashkëpunimi i zyrave për zhvillimin ekonomik lokal dhe pjesëve të tjera të administratave.
- Organizimi i ekzistencës së rajoneve në mënyrë institucionale në përputhje me standardet e BE-së, me kompetenca dhe përgjegjësi të përcaktuara saktë, duke përcaktuar burimet e tyre të ardhurave, duke marrë parasysh nevojat ekonomike dhe kulturore dhe trashëgiminë historike. Zbatimi i plotë i parimit të subsidiaritetit paraqet decentralizim të vërtetë dhe demokratizim të mëtejshëm të shoqërisë përmes bartjes dhe besimit të kompetencave, të drejtave dhe një pjese të hyrave publike njësisive të vetëqeverisjes vendore, gjë që do të kontribuojë në afrimin e qeverisjes me qytetarët dhe nevojat e tyre.

2.

LUFTIMI I KRIMIT

Një nga postulatet elementare mbi të cilin është themeluar partia politike **ZA SLOBODU**,

PRAVDU I OPSTANAK dhe synimi të cilit jemi plotësisht të përkushtuar është lufta kundër krimit.

Partia politike ZA SLOBODU, PRAVDU I OPSTANAK do të miratojë një strategji për çrrënjosjen e krimit në kuadër të së cilës do të avokojmë që të gjitha aferat kriminale që kanë ndodhur në dekadat e fundit të ndiqen ligjërisht dhe që të gjithë pjesëmarrësit të mbajnë përgjegjësi për kryerjen e tyre. Prokuroria duhet të jetë e pavarur që drejtësia të jetë e barabartë për të gjithë.

Ne do të punojmë me përkushtim për të demaskuar, ndjekur penalisht dhe dënuar përfundimisht të gjithë ata që kanë kryer vepra penale, në mënyrë që siguria dhe besimi i institucionit të qytetarëve të jetë në radhë të parë.

3.

ZHVILLIMI I EKONOMISË PËR NJË STANDARD MË MIRË TË JETËS

Liria, drejtësia dhe mbijetesa kërkojnë një kurs ekonomik që përfshin masa për të inkurajuar investimet dhe rritjen ekonomike. Ulja e varfërisë dhe krijimi i vendeve të reja të punës përmes rritjes së prodhimit dhe eksporteve, investimeve të huaja direkte dhe mbështetjes më të madhe për ekonominë lokale janë baza e politikës ekonomike që ne mbrojmë. Partia politike ZA SLOBODU, PRAVDU I OPSTANAK fillimin e zhvillimit ekonomik e sheh në krijimin e kushteve për një treg të rregulluar. Duke punuar për krijimin e një kuadri ligjor dhe institucional për zbatimin e reformës ekonomike, ne do të zbatojmë programin tonë të zhvillimit përmes vendosjes së drejtësisë ekonomike, duke nënkuptuar kushte të barabarta ekonomike dhe forcimin e shtresës së mesme. Partia politike ZA SLOBODU, PRAVDU I OPSTANAK strategjinë e zhvillimit do të bazon në këto segmente:

1. Zhvillimi i sektorit të TI-së në të cilin partia politike ZA SLOBODU, PRAVDU I OPSTANAK sheh potencial të madh. Me lehtësime tatimore dhe subvencione në fushën e teknologjisë së informacionit dhe programimit, ne do të inkurajojmë kompanitë e IT që të vazhdojnë dhe zgjerojnë biznesin e tyre,
2. Përmirësimi i zhvillimit të zgjuar të bujqësisë përmes subvencioneve. Plani i partisë politike ZA SLOBODU, PRAVDU I OPSTANAK është ndihma përmes subvencioneve që do të paguhet në kohë dhe në një masë që do t'i bëjë fermerët tanë konkurrues. Ky duhet të jetë prioriteti ynë, sepse ushqimi është një resurs strategjik.
3. Investimi në burimet njerëzore. Shtrirja dhe përdorimi i burimeve të mëposhtme është i rëndësishëm për zhvillimin social dhe ekonomik: burimet natyrore, mjetet e prodhimit, puna, sistemet e informacionit dhe sipërmarrja e korporatave. Partia politike ZA SLOBODU, PRAVDU I OPSTANAK e njej këtë potencial njerëzor si një shans zhvillimi për shoqërinë dhe një forcë lëvizëse që mund të na çojë drejt rritjes së standardit të jetesës përmes një politike zhvillimi të menaxhuar me zgjuarsi.
4. Këmbëngulja në parimin e zhvillimit të barabartë si bazë e rritjes së qëndrueshme ekonomike. Strategjia e zhvillimit të ekuilibruar do të thotë që ne të rivendosim jetën dhe të bëjmë një jetë të denjë. Partia Politike ZA SLOBODU, PRAVDU I OPSTANAK mbron krijimin e një fondi të posaçëm buxhetor për zhvillimin e vetëqeverisjeve lokale të pazhvilluara. analiza dhe strategjia, do të investohet në vetëqeverisjet lokale të pazhvilluara me qëllim të mundësive të barabarta për të gjithë.
5. Investim kuptimplotë në infrastrukturë, sepse zhvillimi i infrastrukturës është i domosdoshëm për zhvillimin e ekonomisë, tërheqjen e investimeve dhe përmirësimin e cilësisë së jetës së

qytetarëve.

6. Zhvillimi i turizmit me qëllim promovimin e kësaj dege të ekonomisë, duke përfshirë rrishtë që do të krijohen në bazë të subvencioneve.

7. Reforma tatimore duhet të përfshijë trajtime të qarta tatimore, heqjen e taksimit të dyfishtë, thjeshtimin e të gjitha procedurave, të cilat për fat të keq të sipërmarrësve shumohen çdo ditë. Ne do të përpiqemi për të futur tatimin progresiv të ardhurave për të arritur një nivel më të madh të barazisë sociale. Ky model aplikohet në shumicën e vendeve të zhvilluara si një mënyrë për të arritur barazinë sociale. Sistemi nënkupton që njerëzit me të ardhura më të larta paguajnë taksa më të larta. Kjo masë synon uljen e pabarazisë ekonomike nëpërmjet një shpërndarjeje të drejtë të taksave.

4.

EFIKASITETI ENERGJETIK

Politika energjetike duhet të jetë në përputhje me tendencat moderne të zhvillimit të energjisë në Evropë, veçanërisht në fushën e rritjes së efikasitetit energjetike dhe vlerësimit të nevojave të ardhshme për energji. Një furnizim racional dhe i besueshëm me energji do të arrihet me një strategji afatgjatë për zhvillimin e sistemit energjetik dhe një politikë të qëndrueshme për zhvillimin e kërkimeve minerare dhe gjeologjike, e cila maksimizon përdorimin e të gjitha potencialeve energjetike të disponueshme. Me përdorimin racional të gjitha burimeve të justifikuar të disponueshme të energjisë me vëmendje të veçantë ndaj burimeve të munguara të energjisë, është e nevojshme të bëhen ndryshime në ristrukturimin e transportuesve të sistemit energjetik, si dhe futja e teknologjive të reja. Konsumi total i energjisë duhet të menaxhohet dhe përdoret në mënyrë racionale, domethënë, konsumatorët duhet të drejtohen drejt llojeve të disponueshme të energjisë. Në bazë të masave dhe instrumenteve të përcaktuara qartë, si dhe duke futur një politikë çmimesh tregu për lloje të caktuara të energjisë, ne do të vendosim nivele më realiste të barazive të ndërsjella dhe do të sigurojmë zhvillimin e mëtejshëm të sistemit energjetik. Shfrytëzimi i pasurisë minerale dhe burimeve energjetike nuk duhet të rezultojë në rrezikimin e mjedisit dhe shterimin e pakontrolluar të burimeve energjetike.

Aktivitetet e planifikuara zhvillimore duhet të bazohen në një pasqyrë të rezultateve të kërkimit shkencor në të gjitha fushat e minierave dhe energjisë, duke përfshirë burimet e rinovueshme dhe alternative të energjisë. Kërkimi duhet të shkojë në drejtim të shfrytëzimit maksimal të qëndrueshëm të burimeve energjetike dhe zhvillimit të teknologjive për shfrytëzimin e burimeve energjetike. Është e nevojshme të përmirësohet organizimi i industrisë së energjisë elektrike, si në nivelin e menaxhimit dhe mirëmbajtjes, ashtu edhe në nivelin e zhvillimit të sistemit elektroenergjetik. Në këtë kontekst, liberalizimi i tregut të energjisë elektrike do të ketë një ndikim vendimtar në ndryshimin e strukturës aktuale të industrisë së energjisë elektrike dhënien e koncesioneve të kontrolluara për shfrytëzim. Mendojmë se është e nevojshme të përshpejtohet zbatimi i projektit të gazifikimit, për të garantuar sigurinë dhe cilësinë e furnizimit të qytetarëve dhe industrisë përmes ndërtimit të tubacioneve të gazit dhe zgjerimit të rrjeteve kryesore dhe veçanërisht të shpërndarjes së gazit.

Partia politike ZA SLOBODU, PRAVDU I OPSTANAK do të insistojë në ndërtimin e objekteve strategjike energjetike, si dhe rivitalizimin e kapaciteteve ekzistuese hidro dhe termike.

Prioritetet kryesore janë reformat dhe reduktimi i ndotjes së tokës, ujërave sipërfaqësore dhe nëntokësore dhe ajrit. Rrjedhimisht, fondet dhe investimet duhet të drejtohen në lokacione dhe zona prioritare të rrezikuara, siç është ndotja e ajrit nga termocentralet.

Për të tejkaluar dobësitë e lartpërmendura në sistemin e mbrojtjes së mjedisit, në periudhën e

ardhshme është e nevojshme të zbatohen këto prioritete:

1. përmirësimi I sistemit të kontrollit të cilësisë së mjedisit.
2. inkurajimi i përdorimit të qëndrueshëm të burimeve natyrore, përdorimin racional të energjisë dhe lëndëve të para, stimulimi i riciklimit të mbetjeve dhe përdorimi i burimeve të rinovueshme të energjisë
3. reduktimi i ndotjes së ajrit, tokës, ujërave sipërfaqësore dhe nëntokësore
4. rritja e prodhimit të energjisë nga burime natyrore të rinovueshme

Për të arritur qëllimet strategjike të zhvillimit, integrimin evropian dhe zbatimin e reformave në periudhën e ardhshme, është e nevojshme: ndërtimi, rindërtimi dhe modernizimi i infrastrukturës për të arritur standardet e BE-së në fushën e mbrojtjes së mjedisit.

5.

INOVACIONET BUJQËSORE

- BLERJE MALLRAVE BUJQËSORE DHE EKSPORT
- NDËRTIMI I FTOHËSVE PUBLIK DHE QENDRAVE TË RUAJTJES DHE SHPËRNDARJES
- INKURAJIMI I INDUSTRIJË PËRPUNUESE
- ADMINISTRIM EFEKTIV NË SHËRBIM BUJQËSOR

BLERJE MALLRAVE BUJQËSORE DHE EKSPORT

Strategjia e re e bujqësisë do të përfshijë gjithashtu një zhvendosje drejt kulturave bujqësore fitimprurëse. Të gjithë pjesëmarrësit në kompleksin e agrobiznesit, nga fermerët tek publiku shkencor dhe profesional, do të përfshihen në zhvillimin e strategjisë së re të bujqësisë. Pasi të krijohet strategjia e zhvillimit dhe veprimet në bujqësi do të sigurojnë parashikueshmëri dhe çdo ndryshim në të do të kërkojë një diskutim publik. Një kthesë në bujqësi nënkupton edhe krijimin e një sistemi dhe zbatimin e një sërë masash dhe aktiviteteve financiare, legjislativë dhe institucionale që duhet të sinkronizohen me tregun botëror për atë produkt bujqësor në mënyrë që të lehtësohet eksporti dhe brendimi i produktit të caktuar bujqësor me qëllim që të sigurohet një pozicion cilësor në tregun botëror dhe të rriten të ardhurat e fermerëve që përfaqësojnë bartësit e vërtetë të prodhimit të ushqimit dhe ruajtjes së mjediseve rurale. Bujqësia nuk duhet të jetë kategori sociale, bujqësia duhet të bëhet biznes. Me stimulim të drejtuar siç duhet, ne do të krijojmë një biznes të vogël familjar nga çdo fermë familjare. Me parashikueshmëri dhe siguruar përmes strategjisë së zhvillimit dhe politikës së qëndrueshme bujqësore, numri aktual i punonjësve të përhershëm në fermat e vogla familjare do të rritet ndjeshëm gjatë periudhës së zbatimit të strategjisë.

NDËRTIMI I FTOHËSVE PUBLIK DHE QENDRAVE TË RUAJTJES DHE SHPËRNDARJES

Partia politike ZA SLOBODU, PRAVDU I OPSTANAK do të nisë një projekt për ndërtimin e ftohësve për ruajtjen e frutave dhe perimeve të prodhuesve serbë dhe qendra magazinimi dhe shpërndarjeje me laboratorë për monitorimin e cilësisë, klasifikimin dhe paketimin. Në këtë mënyrë prodhuesit e frutave-perimeve do të mbrohen nga goditjet e tregut dhe nga veprimet e monopoleve dhe do t'u hapet mundësia e tregut të produkteve bujqësore në momentin kur ato arrijnë çmimin më të lartë. Duke ndërtuar ftohës, ne do të reduktojmë importet dhe do të rrisim eksportet.

INKURAJIMI I INDUSTRISE PËRPUNUESE

Ne do të inkurajojmë zhvillimin e industrisë përpunuese përmes stimulimeve të veçanta për kompanitë që duan të investojnë në kapacitetet përpunuese dhe të promovojnë partneritetet publiko-privat në këtë fushë me kompanitë më të mëdha në botë. Ne do të krijojmë një sistem për të mbrojtur prodhuesit e vegjël dhe për të thyer monopolet dhe kartelet në tregun botëror dhe rritjen e fitimeve të kompanive që merren me industrinë ushqimore.

ADMINISTRIM EFIKES NË SHËRBIM BUJQËSOR

Partia politike ZA SLOBODU, PRAVDU I OPSTANAK do të nisë një program të posaçëm të zgjerimit dhe reformimit të shërbimeve këshillimore, i cili do të ketë për detyrë të mbështesë fermat bujqësore si në prodhim ashtu edhe në procesin e aplikimit për masat e brendshme, projekte nga fondet e para-anëtarësimit. dhe përmirësimin e cilësisë së produktit. Me zbatimin e këtyre masave, bujqësia do të bëhet realisht një nga degët strategjike të ekonomisë. Fermat bujqësore do të shndërrohen në biznese të vogla familjare, të cilat do të lejojnë të rinjtë të qëndrojnë në fshat dhe fermerët do të mund të jetojnë nga puna e tyre. Bujqësia e fortë e menaxhuar në mënyrë strategjike është garanci për një ekonomi të fortë dhe rritje ekonomike.

Administrimi në shërbim të fermerëve do të ketë autoritet si në këshillimin ashtu edhe në zbatimin e brendimit të produkteve bujqësore dhe në organizimin e grupeve që më vonë do të krijojnë brendin e produkteve të caktuara bujqësore të marrë informacione se cili produkt është më efektiv, në aspektin sasior dhe cilësor, në tokën e analizuar, ndërsa edukimi i fermerëve do të kryhej vazhdimisht të fermerët dhe në këtë mënyrë do të forcohej efikasiteti i komunitetit bujqësor dhe do të rriteshin të ardhurat në bujqësi.

6.

VLERA EVROPIANE SI GARANCI I STABILITETIT

Për partinë politike ZA SLOBODU, PRAVDU I OPSTANAK , Bashkimi Evropian është një sistem vlerash drejt të cilit është përpjekur gjithmonë të organizojë shoqërinë në përputhje me vlerat evropiane për të përshpejtuar përparimin tonë si shoqëri.

Partia politike ZA SLOBODU, PRAVDU I OPSTANAK qëndron për një politikë të jashtme shtet-formuese dhe të përgjegjshme të bazuar në idenë e respektimit të interesave. Interesi i parë dhe më i rëndësishëm është interesi i popullit serb dhe i dyti është respektimi i interesit të përbashkët të komunitetit evropian të popujve të organizuar në Bashkimin Evropian, si pjesë e procesit strategjik të integritit evropian në BE. Këto dy interesa përfaqësojnë dy shtyllat e politikës së jashtme dhe të sigurisë që do të zbatohet partia politike ZA SLOBODU, PRAVDU I OPSTANAK dhe kanë të bëjnë si me çështjet politike ashtu edhe me ato të sigurisë.

7.

POLITIKA SOCIALE

Si parti e përgjegjshme shoqërore, duhet të luftojmë si shkaqet ashtu edhe pasojat e varfërisë. Ne duhet t'u japim atyre që mund të punojnë, më shumë mundësi për të fituar të ardhura. Dhe për ata që nuk mundin, ne duhet t'i ndihmojmë që të kenë të paktën ushqim, veshmbathje dhe strehim të mjaftueshëm, atë minimum të një jete dinjitoze. Drejtësia sociale, humanizmi dhe solidariteti duhet të jenë baza e një politike sociale të krijuar me kujdes.

Qëllimi i partisë politike ZA SLOBODU, PRAVDU I OPSTANAK është të përdorë ndryshimet sistematike për të vendosur një nivel të përgjegjshësisë sociale që kujdeset për të gjithë, veçanërisht për shtresat më të cenueshme të shoqërisë përmes:

1. Kujdesi për grupet më të cenueshme të popullsisë, duke përfshirë të pastrehët, personat me nevoja të veçanta, refugjatët, prindërit e vetëm dhe fëmijët pa kujdes prindëror
2. Krijimi i një analize të detajuar të gjendjes së shoqërisë përmes një regjistri të dhënash në formën e Hartës Sociale. Për përgatitjen e masave për zbatimin e një politike të përgjegjshme sociale, është e nevojshme të fillohet sërish me mbledhjen dhe analizën e të dhënave për situatën aktuale. Harta sociale si burim faktesh që përdoret në procesin e vendosjes për të drejtat e personave nga regjistri duhet të jetë transparente, si dhe algoritmi me të cilin funksionon.
3. Përmirësimi i të drejtave të punës dhe i së drejtës për mbrojtje sociale, sepse këto të drejta janë ndër të drejtat më të cenuara të qytetarëve.
4. Përmirësimi i kujdesit për të moshuarit dhe përmirësimi i cilësisë së jetës së të moshuarve dhe të sëmurëve përmes programeve të kujdesit në shtëpi dhe amvisave gerontome. Nëpërmjet një politike sociale të përgjegjshme ndaj pensionistëve duhet të sigurohen kushtet për një jetë dinjitoze të të moshuarve. Për këtë, është e nevojshme të sigurohet respektimi i paprekshmërisë së të drejtave të fituara të pensionistëve dhe të sigurohet financim i qëndrueshëm nëpërmjet reformës së fondit të pensionave me nevoja të veçanta.
5. Forcimi i përfshirjes sociale, integritimit dhe kohezionit social të grupeve të marginalizuara të popullsisë me qëllim reduktimin e pabarazisë dhe diskriminimit.
6. Racionalizimi i përfitimeve sociale. Partia politike ZA SLOBODU, PRAVDU I OPSTANAK do të bëjë një luftë të ashpër për sigurimet shoqërore dhe të drejtën e shërbimeve sociale, sepse ne besojmë se të gjitha kategoritë e rrezikuara të shoqërisë kanë të njëjtat të drejta për të ndihmuar.
7. Dhënia e kompetencave më të mëdha qendrave sociale në nivel lokal për të arritur një efektivitet më të madh të punës së tyre.
8. Kujdesi aktiv ndaj familjes si element bazë i shoqërisë dhe përmirësimi i cilësisë së jetës së çdo familjeje.
9. Puna në pavarësinë e personave me aftësi të kufizuara nëpërmjet kualifikimit, krijimit të kushteve për arsimimin e tyre dhe mbështetjen e plotë për daljen nga izolimi social.
10. Përmirësimi i bashkëpunimit me të gjitha institucionet e mbrojtjes sociale si shoqatat, qendrat për punë sociale, qendrat e këshillimit dhe organizatat joqeveritare me qëllim përmirësimin e cilësisë së jetës për personat me aftësi të kufizuara në zhvillim dhe për t'u siguruar atyre një të ardhme të sigurt.

Partia politike ZA SLOBODU, PRAVDU I OPSTANAK është e vendosur në luftën kundër diskriminimit, abuzimit, padrejtësisë ekonomike dhe është e orientuar drejt mbështetjes për të gjitha kategoritë e rrezikuara të shoqërisë sonë në zgjidhjen e sfidave që po kalojnë. Ne besojmë fuqishëm se çdo individ, pavarësisht se cilit grup shoqëror i përket, ka potencial për zhvillim dhe ndryshim dhe se ne duhet ta trajtojmë çdo qenie njerëzore pa paragjykitime.

8.

QASJA NË KUJDES SHËNDETËSOR

Partia politike ZA SLOBODU, PRAVDU I OPSTANAK qëndron për masat e politikave shëndetësore që do ta vënë sistemin shëndetësor në duart e qytetarëve, do ta modernizojnë atë dhe do të ndryshojnë mënyrën e financimit në mënyrë që qytetarët ta ndjejnë menjëherë përmirësimin.

Hapat e propozuar nga partia politike ZA SLOBODU, PRAVDU I OPSTANAK për të vendosur funksionimin normal të sistemit shëndetësor janë si më poshtë:

1. Reforma e politikës së personelit brenda sistemit shëndetësor do të përfshinte segmentet e mëposhtme:
 - mundësojnë fitime reale për punonjësit e shëndetësisë dhe barazojnë ato me pagat e vendeve të Bashkimit Evropian dhe të rajonit. Në këtë mënyrë do të reduktohet ikja e mjekëve.
 - të kryejë edukimin e vazhdueshëm të mjekëve dhe personelit spitalor.
 - zgjatja e licencës mjekësore duhet të përcaktohet sipas vendeve të Bashkimit Evropian.
 - rishikimi i sistematizimit të vendeve të punës, i cili nënkupton një numër të saktë të përcaktuar mjekësh dhe personeli për fusha të caktuara të punës dhe njësi organizative.
 - orari i punës duhet të jetë i njëjtë për të gjitha institucionet shëndetësore, që do të thotë dyzet orë punë në javë.
2. zhvillimi i programeve të mbrojtjes parandaluese dhe ekzaminimeve sistematike të detyrueshme për popullatën.
3. akreditimi i të gjitha institucioneve të kujdesit shëndetësor sa më shpejt të jetë e mundur dhe pengimi i institucioneve të paakredituara që të kryejnë më tej punën e tyre dhe të ofrojnë shërbime të kujdesit shëndetësor.
4. detyrim për çdo vend që të ketë një institucion shëndetësor, pavaresisht nga numri i banorëve, në mënyrë që trajtimi në rastet emergjente të jetë më efektiv dhe të përmirësohet disponueshmëria e kujdesit shëndetësor.

Qëllimi i partisë politike ZA SLOBODU, PRAVDU I OPSTANAK në zbatimin e këtyre masave është të shfrytëzojë mundësitë e sistemit shëndetësor për trajtimin sa më efikas të popullatës, si dhe zbatimin e parandalimit të shfaqjes së sëmundjeve të ndryshme.

9.

INVESTIMET NË ARSIM DHE SHKENCË NË TË ARDHMEN

- REFORMA E SISTEMIT ARSIMOR
- SHKENCA

REFORMA E SISTEMIT ARSIMOR

Reforma duhet të fillojë me një analizë të plotë dhe vendosjen e një sistemi vlerash, i cili do të na sillte nga një vend të thjeshtë në rrethin elitare të vendeve të inovatorëve dhe krijuesve. Prandaj fëmijëve tanë, duke ndjekur shembullin e vendeve të zhvilluara të Evropës dhe Japonisë, duhet t'u mësohet jeta dhe njohuritë praktike përmes lojës që nga moshën e vogël deri në moshën njëmbëdhjetë vjeç, në mënyrë që ata të jenë të pajisur për jetën në një botë që ndryshon vazhdimisht, dhe jo vetëm për marrjen e notave.

Qëllimi i partisë politike ZA SLOBODU, PRAVDU I OPSTANAK është të kryejë një reformë të detajuar dhe sistematike të sistemit arsimor sipas hapave të mëposhtëm:

1. Përmbajtje cilësore mësimore. Përmbajtja e lëndëve kryesore duhet të përcaktohet nga ekspertët dhe e bazuar në mendimin e tyre.
2. Tekstet shkollore falas duhet të garantohen për arsimin fillor dhe të mesëm.
3. Modernizimi i sistemit arsimor dhe futja e teknologjive dhe metodave të reja të punës në institucionet arsimore në mënyrë që sistemi arsimor të plotësojë nevojat e një shoqërie që ecën në hap me trendet botërore.
4. Një sistem universal është i domosdoshëm në mënyrë që edukimi i fëmijëve të mos i lihet vetë-iniciativës dhe gjykimit arbitrar të institucioneve apo individëve.
5. Reforma e politikës së personelit, e cila duhet të sigurojë zhvillimin dhe përmirësimin e cilësisë së arsimit të lartë.
6. Edukimi i pjesëtarëve të bashkësive kombëtare të bëhet në gjuhën dhe shkrimin e tyre amtare
7. Fëmijët me aftësi të kufizuara duhet të kenë qëndrim falas në arsim dhe edukimi i tyre duhet të përshtatet për të bërë më të lehtë përfshirjen e tyre në shoqëri.
8. Sigurohet transporti falas i fëmijëve për arsimin parashkollor, fillor dhe të mesëm

Bazuar në gjithçka që u prezantua, është e qartë se nevojitet një sistem i ri arsimor, i cili do të bazohet në vlerat globale, duke përgatitur qytetarët për të gjitha sfidat që sjell zhvillimi i përsheptuar në botë.

SHKENCA

Në kuadër të zhvillimit të shkencës, është i nevojshëm përmirësimi i bashkëpunimit me ekonominë dhe inkurajimi i pjesëmarrjes në projekte të përbashkëta zhvillimore që synojnë zgjidhjen e problemeve aktuale të shoqërisë, por edhe zhvillimin e produkteve dhe shërbimeve të reja. Për të përmirësuar cilësinë e kërkimit shkencor, për të mbështetur zhvillimin inovativ dhe për të mundësuar një komunitet shkencor ndërkombëtar konkurrues, partia politike ZA SLOBODU, PRAVDU I OPSTANAK do të avokojë për:

1. Mbështetje më e madhe financiare për kërkimet dhe hulumtimet.
2. Strategji gjithëpërfshirëse për kërkimin shkencor dhe zhvillimin e shkencës, përmes së cilës do të përcaktojmë prioritetet dhe synimet për zhvillimin shkencor.
3. Bashkëpunim më i mirë me institucionet ndërkombëtare, universitetet dhe qendrat kërkimore për të mundësuar shkëmbimin e njohurive dhe burimeve.
4. Modernizimi i laboratorëve kërkimor, bibliotekave dhe burimeve të tjera shkencore.
5. Përmirësimi i arsimit, mentorimi dhe mbështetja e studuesve të rinj përmes zhvillimit të programeve të mentorimit dhe bursave për shkencëtarët e rinj.

10.

KULTURA SI IDENTITET

Ne avokojmë në mënyrë aktive për ruajtjen dhe mbrojtjen e kulturës serbe dhe kulturës së të gjitha komuniteteve joshumicë. Ne do të inkurajojmë multikulturalizmin, përmes mbrojtjes dhe forcimit të specifikave kulturore të të gjitha komuniteteve joshumicë, pasi do të afirmojmë ndërkulturalitetin si një mënyrë për të depërtuar në kultura të ndryshme. Pasuria në kuptimin kulturor qëndron pikërisht

në pakësueshmërinë dhe origjinalitetin e kulturave të ndryshme që plotësojnë dhe pasurojnë njëra-tjetrën. ZA SLOBODU, PRAVDU I OPSTANAK do të rigjallërojë kulturën përmes pikave të mëposhtme të planifikimit:

1. Ne do të rrisim në mënyrë aktive ndërgjegjësimin e qytetarëve për rëndësinë e kulturës dhe vlerave të saj përmes promovimit të krijimtarisë artistike.
2. Ne do ta bëjmë përmbajtjen kulturore më të aksesueshme për qytetarët përmes bashkëpunimit me shoqëritë e artit.
3. Ne do të mbrojmë alfabetin cirilik si shkrimin tonë zyrtar.
4. Ne do të inkurajojmë bashkëpunimin aktiv kulturor në nivel ndërkombëtar.
5. Ne do të ofrojmë mbështetje të fortë për institucionet kulturore lokale dhe do të sigurojmë lëvizshmëri më të madhe të institucioneve

Partia politike ZA SLOBODU, PRAVDU I OPSTANAK i kushton rëndësi të veçantë ruajtjes së mundësisë së përdorimit të gjuhës serbe në jetën publike, alfabeti jeton vetëm ndërmjet katër mureve, në rrethin e familjes dhe miqve ose në treg.

Kishat dhe bashkësitë fetare janë organizma shpirtërore në të cilat grumbullohen përvojat shpirtërore, historike dhe kulturore, sepse feja është pjesë e kulturës së identitetit, jo një çështje e përditshme politike.

Qëllimi i partisë politike ZA SLOBODU, PRAVDU I OPSTANAK është mbrojtja, ruajtja dhe promovimi i gjithë krijimtarisë kulturore e artistike.

11.

KUJDESI PËR FËMIJËT DHE TË RINJTË

- KUJDESI PËR FËMIJËT
- RINIA
- SPORTI

KUJDESI PËR FËMIJËT

Fillimi dhe fundi i çdo politike duhet të jetë ajo që i jep jetë të re. Zhvillimi ekonomik, respekti në botë, shkollat, rrugët, hekurudhat, spitalet më të mira, nuk do të thotë asgjë nëse nuk kemi kujt t'i lëmë si trashëgimi. Gratë e reja janë të ekspozuara ndaj presioneve serioze, të cilat i detyrojnë ato të shtyjnë pafundësisht realizimin e tyre si nëna. Partia politike ZA SLOBODU, PRAVDU I OPSTANAK do të formulojë një politikë me kujdes të përmirësuar për familjen, ajo duhet të përfshijë krijimin e një Fondi për Zhvillimin e Familjes nga i cili, me transparencë të siguar, kontroll dhe kritere të qarta për shpërndarjen e fondeve, mbështetje do t'u jepej prindërve me tre ose më shumë fëmijë, prindërve të vetëm dhe prindërve të fëmijëve me aftësi të nevojta të veçanta. Këto masa duhet të përfshijnë përfitime të veçanta për kreditë për strehim për familjet e reja me fëmijë, kompensim 100% për pushimin e lehonisë, kujdes shëndetësor gjithëpërfshirës për nënat dhe fëmijët, por edhe orar fleksibel të punës për nënat me fëmijë.

RINIA

Të rinjtë janë burimi më i rëndësishëm i shoqërisë, sepse kapitali njerëzor është një faktor kyç në

stimulimin e rritjes ekonomike të qëndrueshme dhe gjithëpërfshirëse, dhe në përputhje me standardet e BE-së dhe Strategjinë Evropiane për Rininë 2019/2027, të rinjve duhet t'u mundësohet të formësojnë fatin e tyre, të mbështesin zhvillimin e tyre personal dhe të bëhen rezistente ndaj çdo krize dhe ndikimi negativ shoqëror... Partia politike ZA SLOBODU, PRAVDU I OPSTANAK do të punojë në mënyrë aktive drejt arritjes së qëllimeve të mëposhtme, që jeta e të rinjve të ketë një perspektivë:

1. Ne do të krijojmë një program praktike profesionale me mentorim të detyrueshëm nga sipërmarrësit që janë të gatshëm të organizojnë dhe zbatojnë praktika profesionale.
2. Ne do të ofrojmë mbështetje të veçantë për të rinjtë në fshat, të cilët duhet të kalojnë përmes informacionit, trajnimeve shtesë dhe praktikës profesionale me mentorim në rrugën e punësimit apo vetëpunësimit.
3. Do të krijojmë një paketë të veçantë mbështetjeje dhe stimulimi për punësimin e të rejave në fshat. Kur gratë në fshat punësohen, mbijeton edhe familja, gratë kanë të ardhurat e tyre, familja është e qëndrueshme. Atëherë tendencat demografike do të jenë shumë më të favorshme.
4. Ne do të krijojmë një paketë të veçantë mbështetjeje për gratë në biznes, nëpërmjet ndryshimit të një sërë rregulloresh, sepse nuk duhet të ketë disavantazhe me të cilat përballen sot femrat sipërmarrëse nëse duan të lindin.
5. Ne do t'u mundësojmë të rinjve të marrin shuma më të mëdha të fondeve nxitëse për fillimin e një biznesi.
6. Ne do të stimulojmë të rinjtë në komunitetet lokale rurale që të punojnë në sektorë që mund të jenë të qëndrueshëm si prodhimi i ushqimit dhe turizmi.

Si cilësi e veçantë duhet parë qëndrimi i të rinjve, që ata e shohin pozitivisht procesin e integritimit evropian dhe se të rinjtë presin të përfitojnë nga procesi i integritimit në BE si në aspektin arsimor ashtu edhe në atë të punësimit. Prandaj duhet të ndryshohet sistemi arsimor në përputhje me standardet e BE-së, por të përdoret edhe procesi i harmonizimit me BE-në. Të rinjtë duhet të kenë kushtet dhe mbështetjen për zhvillimin e sipërmarrjes rinore përmes zbatimit të programeve të ndryshme dhe në këtë mënyrë t'i ndihmojnë ata të krijojnë një ekzistencë për veten e tyre, sepse kjo është e nevojshme për ne nëse duam të sigurojmë lirinë, drejtësinë dhe mbijetesën e të rinjve.

SPORTI

Zhvillimi fizik i gjithanshëm dhe i shëndetshëm i fëmijëve dhe të rinjve është një nga qëllimet thelbësore. Kjo është arsyeja pse ne avokohemi në radhë të parë për zhvillimin e sportit në shkolla dhe institucione parashkollore, për zgjerimin e rrjetit të sporteve amatore, përmirësimin e klubeve dhe ambienteve sportive, si dhe për mbrojtjen e të drejtave dhe gjendjes financiare të atletët. Donacionet nga privatët do të gëzojnë lehtësim nga taksat. Ne po avokohemi për futjen e departamenteve sportive, në të cilat orari dhe programi mësimor do të përshtaten me aktivitetet sportive të studentëve që do të kenë trajnime falas, një pjesë e të ardhurave të investuara në sport duhet të taton në mënyrë të reduktuar, në përpjesëtim me atë rëndësinë sociale të sportit në të cilin është investuar.

12.

TË DREJTAT CIVILE QYTETARE

Partia politike ZA SLOBODU, PRAVDU I OPSTANAK qëndron për sigurimin dhe mbrojtjen e lirive dhe të drejtave civile të qytetarëve pavarësisht nga përkatësia e tyre kombëtare, fetare, sociale apo politike. Përveç kornizave të vendosura tashmë ligjore dhe të tjera, ne do të punojmë aktivisht në zhvillimin e një shoqërie të bazuar në demokraci, pronë private dhe një ekonomi sociale të tregut.

Partia politike ZA SLOBODU, PRAVDU I OPSTANAK insiston në garantimin e lirive civile të çdo individi përmes një sistemi ligjor në të cilin të gjithë janë të barabartë para ligjit.

Partia politike ZA SLOBODU, PRAVDU I OPSTANAK do të përpiqet gjithmonë drejt këtyre vlerave me programin e saj:

DINJITET NJERËZOR do të thotë që çdo individ, pavarësisht nga raca, feja, gjinia, politik apo ndonjë orientim tjetër, ka të njëjtat të drejta, liri dhe përgjegjësi, si dhe nder e respekt.

BARAZIA E TË GJITHËVE. E drejta për jetë dhe liri nënkupton edhe të drejtën e barazisë për të gjithë qytetarët, pavarësisht nga gjinia, kombi, feja apo raca.

DREJTËSI do të thotë që çdo individ është i barabartë para ligjit dhe ka mundësi të barabarta fillestare për zhvillim.

Mbijetesa e bashkësisë kombëtare serbe do të thotë se çdo individ ka të drejtë të ruajë dhe promovojë kulturën serbe, shkrimin cirilik dhe gjuhën serbe, si dhe gjuhët dhe shkrimet e tjera të komuniteteve jo shumice.